

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κότσικα 1α & Πατησίων
10434 Αθήνα
Τηλ: +30 2108809202, 203
Τηλεομ. : +30 2108809132
Ηλ. δ/νση: secproedros@epant.gr

Αθήνα, 26.7.2021
Αριθ. Πρωτ.: 6331

Προς

Υπηρεσία Συντονισμού, Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων Υπουργείου
Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Τηλ.: 210 3332827
Ηλ. δ/νση am.hatzigiakoumi@mnec.gr

Θέμα: «Αύξηση τιμών στις πρώτες ύλες και διάλυση της ελληνικής αγοράς ».

Σχετ.: Το από 20.7.2021 έγγραφό σας (ημ. αριθ. πρωτ. 81441/20.7.2021), με το οποίο μας διαβιβάστηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 7832/7.7.2021 Ερώτηση του κ. Βουλευτή Α. Μυλωνάκη.

Αξιότιμε κ. Βουλευτή,

Σε απάντηση της υπό ανωτέρω σχετ. διαβιβασθείσας ερώτησης, σας γνωρίζουμε ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») είναι αποκλειστικώς αρμόδια για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν τεκμηριωμένης καταγγελίας συμπεριφορές επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, για να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του ανωτέρω αναφερόμενου νόμου, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, ήτοι απαγορευμένες συμπράξεις μεταξύ των επιχειρήσεων ή καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στην αγορά.

Αναφορικά με την πορεία των τιμών σε καταναλωτικά είδη πρώτης ανάγκης και πρώτες ύλες αναφέρουμε ότι έχει παρατηρηθεί, το τελευταίο έτος, σημαντική αύξηση των τιμών διεθνώς, ως συνέπεια και της τρέχουσας πανδημίας. Ειδικότερα, ο δείκτης FAO – Food Price Index (FFPI), από 93,1 μονάδες τον Ιούνιο του 2020, ανήλθε σε 124,6 μονάδες τον Ιούνιο του 2021, σημειώνοντας αύξηση κατά 33,8% και διαμορφώθηκε σε επίπεδα αντίστοιχα της περιόδου 2011 – 2013.

Σε εθνικό επίπεδο, ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) τον Ιούνιο του 2021 διαμορφώθηκε στις 106,86 μονάδες, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020. Στην αύξηση του δείκτη, για δεύτερο μήνα (Μάιος – Ιούνιος 2021), μετά από 13 μήνες συνεχόμενης μείωσης, συνέβαλαν και αυξήσεις σε τιμές ειδών

διατροφής και μη αλκοολούχων ποτών¹. Ειδικότερα, τα είδη διατροφής τα οποία σημείωσαν αύξηση, σε σχέση με τον προηγούμενο Ιούνιο έχουν ως εξής:

Αγαθά	Μεταβολή (%)
Αρνί και κατσίκι	17,00
Άλλα βρώσιμα έλαια	15,00
Πατάτες	8,60
Ψάρια νωπά	4,10
Τυριά	2,50
Ελαιόλαδο	1,30
Πουλερικά	1,20
Λαχανικά νωπά	1,20

Παρόλα αυτά, άλλες σημαντικές κατηγορίες ειδών διατροφής που αναφέρετε, καταγράφουν μείωση, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Συγκεκριμένα, το πλήρες νωπό γάλα σημειώνει μείωση κατά 3% σε σχέση με τον προηγούμενο Ιούνιο και η κατηγορία του γιαουρτιού κατά 6%.

Στον τομέα των αγροτικών εφοδίων, οι τιμές πώλησης των ζωοτροφών επηρεάζονται από τις τιμές αγοράς των πρώτων υλών, καθώς και από τον τρόπο πληρωμής των πελατών τους, αλλά και από ποιοτικά χαρακτηριστικά. Περαιτέρω, τόσο το καλαμπόκι, όσο και το σογιάλευρο είναι χρηματιστηριακά προϊόντα, με αποτέλεσμα τυχόν διακύμανση των τιμών τους να επηρεάζεται, μεταξύ άλλων και από τις διακυμάνσεις των τιμών των παράγωγων προϊόντων. Κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης του COVID 19 υπήρξε φόβος έλλειψης πρώτων υλών, με αποτέλεσμα κάποια αύξηση στις τιμές αυτών. Η ΕΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ερευνά το συγκεκριμένο κλάδο των ζωοτροφών, προκειμένου να εντοπίσει τυχόν αντι- ανταγωνιστικές πρακτικές.

Επιπλέον το τελευταίο έτος και ως συνέπεια της τρέχουσας πανδημίας, παρατηρούνται σημαντικές αυξήσεις στις διεθνείς τιμές των εμπορευμάτων (commodities). Ενδεικτικά αναφέρουμε την αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 98% από το χαμηλό των 37,1 \$/ανά βαρέλι στο τέλος Οκτωβρίου 2020 στο υψηλό των 73,6 \$/ανά βαρέλι στο τέλος Ιουλίου 2021 (τιμή Brent). Επίσης και το κόστος των διεθνών μεταφορών έχει αυξηθεί σημαντικά καθώς ο δείκτης Baltic Dry Index από 398 μονάδες το Μάιο του 2020 σε 3078 μονάδες το τέλος Ιουλίου 2021, ήτοι αύξηση κατά 673% (βλ. παρακάτω γραφήματα).

¹ ΕΛΣΤΑΤ, «Δελτίο Τύπου – Δείκτης Τιμών Καταναλωτή: Ιούνιος 2021, ετήσιος πληθωρισμός 1,0%» και «Δελτίο Τύπου – Δείκτης Τιμών Καταναλωτή: Μάιος 2021, ετήσιος πληθωρισμός 0,1%».

Ειδικότερα για τις τιμές των καυσίμων σημειώνεται ότι η τελική τιμή τους διαμορφώνεται από την τιμή διυλιστηρίου, η οποία ουσία εξαρτάται από τις διεθνής τιμές πετρελαίου, τα περιθώρια των λοιπών εμπλεκόμενων στην αλυσίδα αξίας και επιβαρύνεται σημαντικά από φόρους και τέλη. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η μέση τιμή λιανικής της απλής αμόλυβδης βενζίνης 95 οκτανίων την Παρασκευή 30/10/2020, όταν δηλαδή η τιμή του brent ήταν χαμηλή, ήταν 1,415€ ανά λίτρο και διαμορφώθηκε κατά 21,03% από την τιμή διυλιστηρίου, κατά 69,44% από τους φόρους (σταθερούς και μεταβλητούς), και κατά 9,53% από τα εκτιμώμενα περιθώρια των εταιρειών εμπορίας, των μεταφορέων υγρών καυσίμων και των πρατηρίων. Αντίστοιχα, η μέση τιμή λιανικής της απλής αμόλυβδης βενζίνης 95 οκτανίων την Παρασκευή 16/07/2021, ήτοι με τις τρέχουσες τιμές brent στη διεθνή αγορά, είναι 1,6800€ ανά λίτρο και διαμορφώθηκε κατά 32,16% από την τιμή διυλιστηρίου, κατά 61,79%, από τους φόρους (σταθερούς και μεταβλητούς) και κατά 6,05% από τα εκτιμώμενα περιθώρια των εταιρειών εμπορίας, των μεταφορέων υγρών καυσίμων και των πρατηρίων. Σε απόλυτα νούμερα, η τιμή διυλιστηρίου έχει αυξηθεί από 0,2975 σε 0,5403 (αύξηση 82%), οι φόροι και τα τέλη έχουν αυξηθεί από 0,9826 σε 1.0380 (αύξηση 6%) και τα περιθώρια των εταιριών εμπορίας, των μεταφορέων και των πρατηριούχων έχουν μειωθεί από 0,1349 σε 0,1017 (μείωση 6%).

Αναφορικά με τον κατασκευαστικό κλάδο, ο Γενικός Δείκτης Τιμών Υλικών Κατασκευής Νέων Κτηρίων Κατοικιών, με έτος βάσης 2015=100,0 και μήνα αναφοράς τον Μάιο 2021, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Μαΐου 2020 παρουσίασε αύξηση 3,0%, έναντι μείωσης 0,4% που σημειώθηκε κατά τη σύγκριση των αντίστοιχων δεικτών του έτους 2020 με το 2019. Ο Γενικός Δείκτης κατά τον μήνα Μάιο 2021, σε σύγκριση με τον δείκτη του Απριλίου 2021, παρουσίασε αύξηση 0,7%, έναντι μείωσης 0,3% που σημειώθηκε κατά τη σύγκριση των αντίστοιχων μηνών του έτους 2020. Ο μέσος δείκτης του δωδεκαμήνου Ιουνίου 2020 – Μαΐου 2021, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του δωδεκαμήνου Ιουνίου 2019 – Μαΐου 2020, παρουσίασε αύξηση 0,4%².

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο των προαναφερθεισών αρμοδιοτήτων της ΕΑ, οι αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων αποτελούν αντικείμενο έρευνας της ΕΑ στην περίπτωση που είναι αποτέλεσμα αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών, είτε μέσω οριζόντιων ή κάθετων

² ΕΛΣΤΑΤ- Δελτίο τύπου Δείκτης Τιμών Υλικών Κατασκευής Νέων κτιρίων.

συμφωνιών, είτε μέσω της επιβολής τους από εταιρείες με δεσπόζουσα θέση στον κλάδο των τροφίμων. Επιπλέον, στην Ευρωπαϊκή νομολογία, γίνεται δεκτό ότι συντρέχει περίπτωση αδικαιολόγητα υψηλών τιμών πώλησης όταν η διαφορά μεταξύ κόστους παραγωγής και τελικής τιμής πώλησης του προϊόντος είναι σημαντικά υψηλότερη από ένα εύλογο ποσοστό κέρδους για τη δεσπόζουσα επιχείρηση και όταν η τιμή είναι δυσανάλογη προς την οικονομική αξία της παρεχομένης υπηρεσίας ή προϊόντος. Ειδικότερα, προκείμενου να χαρακτηριστεί η αύξηση της τιμής πώλησης ως υπερβολική τιμολόγηση, η εν λόγω νομολογία που εφαρμόζει και η ΕΑ είναι ξεκάθαρη και απαιτεί μία ιδιαίτερα σημαντική αύξηση της τιμής σε σχέση με το κόστος.

Σε κάθε περίπτωση, οι αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων προβληματίζουν έντονα την ΕΑ, η οποία ήδη διενεργεί έρευνες, που είχαν εκκινήσει εξ αιτίας των ανατιμήσεων που παρατηρήθηκαν την άνοιξη του 2020, λόγω της πανδημίας COVID- 19, στον τομέα των τροφίμων, και επιπλέον πραγματοποιείται και σχετική έρευνα σε όλη την αλυσίδα αξίας σε συγκριμένο τομέα βασικού είδους πρώτης ανάγκης αλλά και σε ένα άλλο οικονομικό τομέα για να διερευνηθεί ο μηχανισμός μετακύλισης της τιμής, από τους παραγωγούς στους καταναλωτές, και στα ενδιάμεσα στάδια της αλυσίδας αξίας, τόσο σε περίπτωση ανατιμήσεων όσο και στην περίπτωση μείωσης των τιμών. Για προφανείς λόγους σε αυτό το στάδιο δεν μπορούν να δημοσιευθούν περισσότερες πληροφορίες για τις συγκεκριμένες έρευνες.

Επισημαίνουμε, ότι η Γενική Διεύθυνση της ΕΑ δημοσίευσε τα προκαταρκτικά αποτελέσματα ορισμένων από αυτές τις έρευνες το καλοκαίρι του 2020, (βλ. Δελτίο Τύπου <https://www.epant.gr/enimerosi/deltia-typou/item/968-deltio-typou-erevna-tis-epitropis-antagonismoy-se-vasikes-katigories-trofimon-gala-alevra-sitira.html>), ενώ η έρευνα συνεχίζεται για σειρά προϊόντων. Ωστόσο, καθώς η έρευνα αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη, η ΕΑ δεν δύναται, σε αυτήν τη φάση, να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες.

Επιπλέον, η ΕΑ μέσω του εξειδικευμένου εργαλείου – πλατφόρμας (HCC Economic Intelligence Platform), που έχει αναπτύξει ομάδα εμπειρογνομόνων με τη συνεργασία του τμήματος ψηφιακής αναζήτησης τεκμηρίων της ΕΑ, το οποίο αντλεί και επεξεργάζεται, μεταξύ άλλων, και στοιχεία που συλλέγει η πλατφόρμα e-katanalotis της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, η βάση δεδομένων e-fuels , και τα στοιχεία που συλλέγει ο ΟΚΑΑ παρακολουθεί τις τιμές καταναλωτικών προϊόντων και ειδών διατροφής στα σούπερ μάρκετ, νωπά προϊόντα αλλά και πετρέλαιο κίνησης/βενζίνη, συστηματικά και σχεδόν σε καθημερινή βάση.

Ως εκ τούτου, παρακολουθούμε το θέμα αυτό και θα επέμβουμε, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σε περίπτωση που υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για συντονισμένες ή μονομερείς καταχρηστικές ενέργειες που έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών.

Τέλος, με βάση το προαναφερόμενο υφιστάμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αναρμόδια να επιληφθεί σε θέματα σχετιζόμενα με την οικονομική ενίσχυση των νοικοκυριών και επιχειρήσεων τα οποία ενδέχεται να αποτελούν αντικείμενο αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών ή/και του Υπουργείου

Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Ως εκ τούτου, τα ερωτώμενα αυτά θέματα εκφεύγουν της αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Με εντολή Προέδρου³,

Η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Συντονισμού
και Γραμματείας Προέδρου Αντιπροέδρου Εισηγητών
και Ολομέλειας

Ακριβές αντίγραφο

Ο Προϊστάμενος

Ιωάννα Χριστοδουλάκη

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΑΟΥΤΗΣ

³ ΦΕΚ 5095/18.11.2020

1900

1900